

Białystok, dnia 24 lipca 2001 roku

Sprawozdanie za 2000/2001 rok akademicki

W Katedrze Teologii Prawosławnej U w B zatrudnionych było, w roku sprawozdawczym, na etatach naukowo-dydaktycznych pięć osób:

- ks. metropolita prof. dr hab. Sawa (Hrycuniak) – kierownik katedry
- ks. prof. dr hab. Marian Bendza
- ks. dr Jerzy Tofiluk
- ks. dr Henryk Paprocki
- ks. mgr Doroteusz Sawicki.

Oprócz wyżej wymienionych pracowały na etatach administracyjnych:

mgr Alicja Podolec – samodzielny referent
mgr Antonina Mozolewska – bibliotekarz.

W 2000 r. ukazały się dwa numery Czasopisma Teologicznego Katedry Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku „ELPIS”: Zeszyt 2(15) w nakładzie 500 egz. i Zeszyt 3(16) w nakładzie 600 egz. W 2001 roku Wydział Historyczno-Socjologiczny i Katedra Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku oraz Bractwo Prawosławne Św. Św. Cyryla i Metodego w Białymstoku wydały publikację Antoniego Mironowicza „Kościoł prawosławny w dziejach dawnej Rzeczypospolitej”.

W roku akademickim 2000/2001 odbywały się Studia Podyplomowe z Teologii Prawosławnej. Dnia 6 października 2001 r. odbyło się uroczyste rozpoczęcie a 22 czerwca było uroczyste zakończenie studiów i wręczenie świadectw. Studia rozpoczęło i ukończyło 31 osób. Zajęcia prowadzili:

1. ks. metropolita prof. dr hab. Sawa (Hrycuniak)
 - Wprowadzenie do teologii
 - Teologia dogmatyczna
 - Eschatologia na tle współczesnych ruchów chiliastycznych
2. Ks. Bp Jakub (Kostiuczuk)
 - Teologia moralna
 - Dary uświęcające człowieka
3. Ks. prof. Marian Bendza
 - Historia Kościoła Prawosławnego
 - Wybrane zagadnienia z kultury prawosławnej
 - Kultura Bizancjum i jej wpływ na kulturę światową
4. Ks. dr Jerzy Tofiluk
 - Teologia fundamentalna z porównawczą
 - Prawo kanoniczne z wybranymi elementami prawa wyznaniowego
 - Zagadnienia liturgiczne
5. Ks. dr Henryk Paprocki
 - Kultura prawosławna – obrzędowość i ikona
 - Bizantyjsko-rosyjska filozofia religijna
 - Prawosławie w polskiej i światowej literaturze
 - Historia religii z filozofią religii
 - Ekumenizm – wybrane zagadnienia
 - Słowianofilstwo i jego wpływ na życie narodów słowiańskich

6. dr Wsiewołod Konach
 - Bibliistyka – wybrane zagadnienia z Nowego i Starego Testamentu
7. Ks. mgr Anatol Szymaniuk
 - Patrologia
8. Ks. mgr Doroteusz Sawicki
 - Retoryka kościelna
 - Historia Kościoła Prawosławnego w Polsce
 - Historia Kościołów Autokefalicznych
9. Ks. bp Grzegorz (Charkiewicz)
 - Duchowość prawosławna – monastycyzm
10. dr Włodzimierz Wołosiuk
 - Paleologia języka słowiańskiego
 - Wybrane zagadnienia z kultury prawosławnej – śpiew cerkiewny.

Pod kierunkiem ks. metropolity prof. dra hab. Sawy napisano 20 prac dyplomowych, a pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Mariana Bendzy – 11.

W roku akademickim 2000/2001, w ramach Wszechnicy Kultury Prawosławnej organizowanej przez Katedrę Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku, Bractwo Prawosławne Św. Św. Cyryla i Metodego w Białymstoku i Prawosławną Diecezję Białostocko-Gdańską, pracownicy Katedry ogłosili następujące referaty:

1. „Chryścianizacja ziem polskich” – ks. prof. dr hab. Marian Bendza
2. „Współczesny ekumenizm w ocenie Kościoła Prawosławnego” – ks. dr Jerzy Tofiluk.

Prawosławna Diecezja Białostocko-Gdańska, Zakład Historii Kultur Pogranicza Uniwersytetu w Białymstoku i Bractwo Prawosławne Św. Św. Cyryla i Metodego w Białymstoku zorganizowali w dniach 4 i 5 maja 2001 roku konferencję naukową nt. „Życie monastyczne w Kościele prawosławnym na terenie Rzeczypospolitej”, podczas której ks. prof. dr hab. Marian Bendza wygłosił referat nt.: „Monastery eparchii przemyskiej do końca XVI wieku”.

Katedra Teologii Prawosławnej UwB zorganizowała w dniu 9 czerwca 2001 roku w Białymstoku konferencję naukową „Bogurodzica w teologii i kulcie Prawosławia”, podczas której wygłoszono następujące referaty:

1. „Kształtowanie się terminu Theotokos w okresie Soborów Powszechnych i jego chrystologiczno-soteriologiczne znaczenie” – prof. Wasilios Tsigkos (Grecja)
2. „Miejsce Bogurodzicy w okresie zbawienia” - prof. Françoise Jaesaulin (Francja)
3. „Matka Boża jako wzór macierzyństwa” – ks. mgr Doroteusz Sawicki
4. „Obrzęd pogrzebu Zaśnięcia NMP” – Jego Ekscelencja Ks. bp Jakub
5. „Dziewictwo Bogurodzicy jako wzór monastycyzmu” – Jego Ekscelencja Ks. bp Grzegorz
6. „Treści nabożeństwa Płacz Bogurodzicy” – ks. dr Jerzy Tofiluk
7. „Pieśni kościelne wyrazem kultu Bogurodzicy” – dr Włodzimierz Wołosiuk
8. „Bogurodzica w tekstach Nowego Testamentu” – dr Wsiewołod Konach
9. „Bogurodzica w tekstach Koranu” – ks. dr Henryk Paprocki
10. „Podkarpackie ikony Matki Bożej XV-XVI wiek” – ks. prof. dr hab. Marian Bendza.

Metropolita Sawa odbył w roku sprawozdawczym podróże zagraniczne do Izraela, Włoch, Grecji i Rumunii. Dnia 8 czerwca 2001 roku otrzymał Dyplom Doctora Honoris Causa Uniwersytetu w Białymstoku.

Ks. prof. dr hab. Marian Bendza wygłosił referaty „Autokefalizacja Cerkwi prawosławnej w Polsce“ na Wydziale Teologii Prawosławnej w Preszowie oraz „Problemy wyznaniowe bezprawnej deportacji Rusinów (Łemków) w 1947 r.” w Instytucie Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Ks. dr Jerzy Tofiluk wygłosił w roku sprawozdawczym następujące referaty:

- „Prawosławie wobec ekumenizmu” – Bielsk Podlaski na zaproszenie Dekanalnego Instytutu Wiedzy religijnej
- „Liturgia pogrzebu i wizja życia pozagrobowego w Kościele prawosławnym” – Zamek Królewski w Warszawie podczas wystawy „Śmierć w sztuce”
- „Encyklika „*Dominus Iesus*” w dialogu międzywyznaniowym” – Żywiec podczas Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej
- „Chrześcijaństwo a współczesne wyzwania moralne” – Cieplice podczas konferencji naukowej
- „Prawo sławne ikony Zmartwychwstania” – Dominikańskie Centrum Akademickie.

Ks. dr Henryk Paprocki w roku sprawozdawczym brał udział w następujących konferencjach naukowych:

- „Dialog i sekularyzacja” zorganizowanej przez Franciszkańskie Centrum dla Europy Wschodniej i Azji Północnej
- „Chrześcijaństwo na przełomie wieków” zorganizowanej przez Wydział Nauk Historycznych i Społecznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
- „Wiara i rozum – przeciwstawne czy dopełniające się?” zorganizowanej przez Katedrę Teologii Katolickiej UwB
- „Czy chrześcijaństwo czeka los dinozaurów?” zorganizowanej przez Katedrę Religioznawstwa UwB.

Ks. mgr Doroteusz Sawicki w roku sprawozdawczym brał udział w następujących konferencjach naukowych:

- „Wieloetniczność Kultury Polskiej”, w ramach „Kongresu Kultury Polskiej 2000” w Warszawie
- „Sesja podsumowująca Wielki Jubileusz roku 2000”, Warszawa, Krajowy Komitet Obchodów Wielkiego Jubileuszu 2000 i Sekretariat Episkopatu Polski

- „Chrzest na nowo odczytany”, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego,
Warszawa.

W roku sprawozdawczym kontynuowano współpracę z Zakładem Filozofii Uniwersytetu w Białymstoku i Akademią Nauk w Moskwie oraz nawiązano współpracę z Instytutem Św. Sergiusza w Paryżu i Uniwersytetem w Salonikach, Wydziałem Teologicznym.

Katedra nadal odpłatnie korzysta z pomieszczeń Centrum Kultury Prawosławnej w Białymstoku przy ul. Św. Mikołaja 5 (umowa między Rektorem Uniwersytetu w Białymstoku a Kurią Prawosławna Białostocko-Gdańska).

Przy Katedrze działa Biblioteka, do której zakupywana jest sukcesywnie literatura i z której korzysta coraz więcej studentów.

KIEROWNIK
Katedry Teologii Prawosławnej
+ Metropolita Sawa
Metropolita Prof. dr hab. Sawa /Hrycuniak/